

2024-10-17

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: MSN-2024-00213

Klagomål om störning från spontanidrott och ungdomsaktiviteter vid Boovallen

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att lämna klagomål på buller från spontanidrott och ungdomar vid Boovallen utan krav på ytterligare åtgärd.

Sammanfattning av ärendet

Boende vid Boovallen störs av buller från spontanidrott och aktiviteter från ungdomar som vistas vid Boovallen utanför bokningsbar speltid. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden är sedan tidigare ålagda av domstol att utreda vilka åtgärder som behövs med anledning av obokade aktiviteter på Boovallen. Fritidsnämnden har vidtagit åtgärder framför allt för att följa villkoren som är fastslagna av Mark- och miljööverdomstolen för de organiserade aktiviteterna, men som kan ha viss effekt även för de oorganiserade aktiviteterna. Eftersom det är bra att ha idrottsplatser öppna för allmänheten för spontanidrott är det inte rimligt att stängla in och låsa idrottsplatsen. Dessutom bedöms det inte ha någon verkan att det inte är rimligt att kräva det eftersom ungdomar kan välja att samlas på andra närliggande platser som parkeringsplatsen invid idrottsplatsen. Störningar från ungdomar som samlas på allmäntillgängliga platser, såsom idrottsplatser, parker och badplatser bedöms vara utom kommunens kontroll, både för fritidsnämnden som ansvarig för fritidsverksamhet och kommunstyrelsen som fastighetsägare. Det finns inte någon verksamhetsutövare som har ansvar för de störningarna och någon tillsyn kan inte utövas enligt miljöbalkens bestämmelser. Med hänvisning till ovanstående bedöms inte några ytterligare åtgärder kunna vidtas med anledning av aktuell anmälan.

Ärendet

Vid Boovallen finns två 11-mannafotbollsplaner med belysning. Fotbollsplanerna kan bokas av Nackas föreningar och under skoltid förekommer idrottsundervisning på Boovallen. Privatpersoner kan hyra lediga tider som har blivit över eller använda planerna spontant när dessa inte är bokade.

Boende vid Boovallen störs av buller från planerna och har drivit frågan via miljötillsyn, i ärende som avgjorts i Mark- och miljööverdomstolen. Mark- och miljööverdomstolen fastställde år 2020 punkterna 1–3 i Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut, från den

30 augusti 2017 (M 2017-001028, §169). Där fastslogs att ljudet från det organiserade spelet motiverar restriktioner i speltid, belysning och högtalaranvändning, men att det inte är rimligt att kräva ytterligare åtgärder med anledning av de bokade aktiviteterna. Domstolen återförvisade dock till nämnden att vidare utreda om det behövs försiktighetsmått med anledning av andra aktiviteter än de bokningsbara, organiserade aktiviteterna vid Boovallen.

Följande villkor gäller enligt domen:

1. Den bokningsbara, organiserade verksamheten är begränsade till följande tider: Vardagar klockan 8.00 – 21.30 Lördagar, söndagar och helgdagar klockan 9.00 – 20.00 augusti- juni, det vill säga ingen bokningsbar, organiserad verksamhet under juli.
2. All utomhusbelysning ska vara helt släckt senast 30 minuter efter att verksamheten avslutats på kvällen till tidigast 60 minuter innan verksamheten börjar på morgonen.
3. Högtalaranläggning och annan ljudanläggning som fritidsnämnden råder över, får inte användas annat än under Nackamästerskapen och Boo FF-dagen, högst 4 dagar per år.

I början av juli 2023 kom nytt klagomål in från en boende nära Boovallen. Klaganden störs av att belysning och verksamhetstiderna vid Boovallen inte följs, men också störningar kvällar och nätter av spontanidrott och när ungdomar vistas på fotbollsplanerna. Klaganden vill att nämnden tar ställning till dessa störningar och har gett förslag på åtgärder som kan göras, till exempel inhägnad och låsning av planerna, rondering av väktare, samt förbättrad teknisk styrning av belysningen.

Organiserad verksamhet utanför verksamhetstiderna

Enligt klaganden följs inte tiderna av dem som använder fotbollsplanerna. Det handlar om organiserad verksamhet både före och efter de fastslagna tiderna i domen. Klaganden menar att det frekvent förekommer att belysningen på anläggningen inte stängs av när den ska. Det har tagits upp med fritidsenheten som har hänvisat till dialog med Boo FF, men ingen förbättring har skett.

Oorganiserad verksamhet utanför verksamhetstiderna

Klaganden beskriver att det sedan några år tillbaka är vanligt med spontanfotboll eller organiserade träningar tidigt på morgnarna, ofta redan vid 6-tiden. Han beskriver även ett omfattande ”busliv” utanför speltiden, då ungdomar använder Boovallen under sena kvällar, nätter och helger från vår till sen höst. Ungdomarnas aktiviteter omfattar skrik, hög musik, mopedkörning, tutor med mera. Klaganden beskriver att det inte sällan är stora ungdomsgrupper, med hundratals deltagare. Det är därför vanligt att de närboende får nattsömnen förstörd eller väcks tidigt på morgonen.

Respons från kultur- och fritidsenheten

Kultur- och fritidsenheten beskriver att de har en regelbunden dialog med föreningar som har verksamhet på Boovallen, och de vet vilka tider som gäller. Belysningen är

inställd för att följa verksamhetstiderna, och vid något enstaka tillfälle har den mänskliga faktorn gjort att belysningen varit inställd på fel tid. Att verksamheten inte släcker efter avslutad träning eller om föreningen efter att ha tänt upp gör bedömningen att träning inte kan ske då planen är för hård (gäller vintertid) kan ske. Eftersom belysningen är inställd på att lysa maximalt 30 minuter efter avslutad träning släcks belysningen ändå i tid även om ingen verksamhet pågår. Att släcka belysningen om det inte blir träning är något kultur- och fritidsenheten för dialog med föreningen om men eftersom det finns styrsystem som reglerar tiderna följs domen som klaganden hänvisar till. Under våren och hösten 2023 har kommunen haft ett dialogmöte på plats med boende runt Boovallen för att diskutera belysningen, eftersom ny armatur installerats och behövde justeras. Efter det gjordes en ljusutredning som ledde till att fritidsnämnden tillsammans med en belysningsentreprenör tog fram en prototyp för en skärmlösning för att minska eventuellt ljussläpp bakåt. Styrsystem för belysningen vid planerna sker via ett mobilt nät, vilket kan göra att inställningen för belysningen slås ut om det blir ett avbrott i nätet.

Det är en stor fördel att ha idrottsplatser öppna för allmänheten så att spontanidrott möjliggörs, särskilt främjas ungdomars hälsa och välbefinnande. Det finns erfarenheter av att idrottsplatser stänglas in och låses, men då förekommer ändå att ungdomar klättrar över stängslet och öppnar dörrar inifrån planen. Kommunen ser därför inte anledning till att stängla in och låsa Boovallen. För att minska störningar från ungdomar har kommunen via kommunens säkerhetsfunktion informerat och koordinerat Polarna, kommunvakter och kommunpolis som har med Boovallen i sina ronderingar. Även de föreningsvandringar och nattvandrare som kommunen initierar informeras om att Boovallen gärna kan besökas under vandringar.

Lagstöd

I beslutet har 2 kap. 3 och 7 §§, 9 kap. 3 § samt 26 kap. 9 och 22 §§ miljöbalken (1998:808) beaktats.

I miljöbalkens hänsynsregler, 2 kapitlet, anges att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Allt detta ska göras så långt det är rimligt. Rimlighetsavvägningen beskriver att åtgärder som krävs ska vara i proportion till olägenheten samt att dessa ska vara tekniskt möjliga och ekonomiskt försvarbara.

Klagomål på buller från idrottsplatser rör ibland ljud från beteenden och aktiviteter som inte är anordnade och som ligger utanför idrottsverksamhetens kontroll. De är därför till stor del att beakta som ordningsfrågor och inte idrottsverksamhet. Det kan röra sig om

exempelvis högt musikspelande, rop och støj inte kopplat till idrottsutövning, ibland vid olämpliga tider på dygnet. Ett annat exempel kan vara olämplig eller olaglig fordonskörning eller parkering på eller vid en idrottsplats. Naturvårdsverket har meddelat att vägledningen om buller från idrottsplatser inte är avsedd att tillämpas vid den typen av störningar. Störningar som ligger utanför verksamhetsutövares kontroll och som är att beakta som ordningsfrågor regleras inte av miljöbalken, utan av annan lagstiftning som inte kommunens miljötillsyn utövar tillsyn över.

Skäl till beslut

Enligt miljöbalken gäller att den som är ansvarig för en verksamhet även är skyldig att ha fungerande rutiner för att fortlöpande kontrollera och förebygga problem. Det innebär att en verksamhetsutövare ska kunna visa för miljö- och stadsbyggnadsnämnden att det inte föreligger olägenhet eller risk för olägenhet för människors hälsa och miljöbalkens hänsynsregler följs. Den som ansvarar för verksamheten ska även utreda vad som kan göras för att motverka störningar, och visa för tillsynsmyndigheten att tillräckliga åtgärder vidtagits för att undanröja olägenhet eller risk för olägenhet.

Miljöbalken lyfter att tillsynsmyndighetens krav på en verksamhet ska vara rimliga och stå i proportion till eventuella olägenheter. Nämnden har därför tagit hänsyn till att tillgång till idrottsplatser är en viktig faktor för folkhälsan, särskilt ungdomars hälsa. För att en idrottsplats ska uppfylla sitt syfte och främja folkhälsa så bör den vara lokaliserad så att den är tillgänglig för dem som använder idrottsplatsen. Särskilt för barn och unga är det en viktig förutsättning att idrottsplatser ligger i nära anslutning till bostäder. Det är en stor fördel att ha idrottsplatser öppna för allmänheten så att spontanidrott möjliggörs. Det är också viktigt att idrottsplatsen känns trygg och därför är belysning viktigt. Om bostäder ligger mycket nära idrottsplatsen, bör belysning nattetid släckas för att minska användningen nattetid, bokningsbara speltider bör begränsas och det bör finnas information om regler för planernas användning.

De åtgärder som fritidsnämnden har vidtagit är framför allt inom ramen för att följa villkoren som är fastslagna av Mark- och miljööverdomstolen vid Boovallen för att minska buller från den bokningsbara, organiserade verksamheten. Åtgärderna som kan minska störningar från oorganiserad verksamhet är till exempel att belysningen är släckt vid de föreskrivna tiderna.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bedömer att fritidsenhetens levt upp till sitt ansvar genom att begränsa speltider, informera om hur planerna får användas och samverka med föreningarna som använder planerna.

Eftersom det är en stor fördel att ha idrottsplatser öppna för allmänheten så att spontanidrott möjliggörs är det inte rimligt att stängla in och låsa idrottsplatsen. Det finns också erfarenhet av att det inte hindrar ungdomar från att klättra över stängsel och

öppna dörrar inifrån och ändå vara på platsen. Ungdomar kan också välja att samlas på andra närliggande platser som parkeringsplatsen bredvid idrottsplatsen. Att stängsla in och låsa idrottsplatsen bedöms därför inte ha någon verkan eller åtminstone så liten verkan att det inte är rimligt att kräva det.

Vad gäller störningar från ungdomar som samlas spontant sena kvällar, nätter och tidigare morgnar vid Boovallen bedöms de vara utom kommunens kontroll, både fritidsnämnden som ansvarig för fritidsverksamhet och kommunstyrelsen som fastighetsägare. Ungdomar kan ändå samlas spontant på andra allmäntillgängliga platser såsom parker, torg och badplatser och orsaka störningar för omgivningen. Det finns inte någon verksamhetsutövare som har ansvar för sådana störningar och någon tillsyn kan inte utövas enligt miljöbalkens bestämmelser. Störningar från aktiviteter som inte är tillåtna på planerna faller däremot under ordningslagen och polisens tillsynsansvar.

Med hänvisning till ovanstående bedöms inte några ytterligare åtgärder kunna vidtas med anledning av anmälan.

Konsekvenser för barn

För barn som bor vid Boovallen kan bullerstörningarna påverka hälsan negativt om sömnen påverkas kvällar, nätter och tidiga morgnar.

I övrigt är fysisk aktivitet bra för barn och ungdomar ur ett folkhälsoperspektiv, och bollplanerna främjar sådan aktivitet. Idrott och föreningsliv ger dessutom ungdomar aktiviteter som förebygger att de hamnar i kriminalitet. Nämnden bedömer att tillgång till platser för både organiserad och spontan idrott, träning och lek inom rimliga avstånd från bostaden är viktigt för folkhälsan för såväl barn som vuxna.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 17 oktober 2024

Emma Rosengren
Enhetschef
Miljötillsynsenheten

Josefin Andersson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Miljötillsynsenheten